

Utrecht, 6 juni 2016

Betreft: SDa-rapport 'Het gebruik van antibiotica bij landbouwhuisdieren in 2015'
Trends, benchmarken van bedrijven en dierenartsen,
en aanpassing benchmarkwaardensystematiek

Geachte relatie,

De Autoriteit Diergeneesmiddelen, de SDa, biedt u hierbij het rapport 'Het gebruik van antibiotica bij landbouwhuisdieren in 2015' aan. De SDa maakt in dit rapport het antibioticumgebruik over 2015 van de Nederlandse kalver-, pluimvee-, rundvee- en varkenssector inzichtelijk. Op basis van de dierdagdoseringen is ten opzichte van 2014 een daling te zien in antibioticumgebruik in de rundveesector (2,2%), de varkenssector (5,0%) en de vleeskuikensector (7,4%). Het gebruik is gestegen in de kalvesector (4,3%) en kalkoensector (16,9%). Het totale gebruik van antibiotica op basis van verkoopcijfers is in 2015 verder gedaald met 0,65%. Ten opzichte van 2009 is de verkoop van antibiotica voor veterinair gebruik met 58,4% afgenomen. Voor het volledige overzicht van het antibioticumgebruik in 2015 verwijzen we u graag naar het bijgevoegde rapport.

Het SDa-expertpanel heeft het huidige antibioticumgebruik en de spreiding in het antibioticumgebruik in de verschillende (deel)sectoren nader geanalyseerd en vergeleken met de gebruikspatronen van 2011. Het SDa-expertpanel stelt vast dat het gebruik sterk is verlaagd en de spreiding in het gebruik sterk is verminderd. De SDa is positief over deze ontwikkeling omdat hiermee een beweging naar meer verantwoord en meer uniform gebruik zichtbaar wordt.

Daarnaast constateert het SDa-expertpanel dat er nog bedrijven in het actiegebied en signaleringsgebied zijn, die geen verandering in gebruik laten zien. De SDa is van mening dat de focus thans moet worden gelegd op verdere reductie van het antibioticumgebruik door de bedrijven in het actiegebied (rood) en signaleringsgebied (oranje). Meer nadruk op het reduceren van het gebruik op deze bedrijven is nodig omdat juist op deze bedrijven een verhoogd risico bestaat op resistentievorming en verspreiding van resistente bacteriën. Het is echter veelal onduidelijk welke factoren van invloed zijn op het hoge antibioticumgebruik op deze bedrijven. Door onderzoek naar deze factoren moet meer inzicht verkregen worden in het vermijdbaar en onvermijdbaar antibioticumgebruik op de bedrijven in het signalerings- en actiegebied. Door de verbeterplannen van de bedrijven in het signalerings- en actiegebied specifiek te richten op deze factoren zal verdere reductie in gebruik kunnen worden gerealiseerd. Dit zal vervolgens leiden tot een verdere versmalling en uniformering van de verdeling.

De verlaging van het gebruik en de afnemende variatie in het gebruik vragen om aanpassing van de benchmarkwaardensystematiek. Daar waar uit de analyse blijkt dat er zich al een laag, uniform verantwoord antibioticumgebruik in een sector aftekent, kan overgegaan worden tot één, mogelijk definitieve, benchmarkwaarde passend bij een uniform verantwoord gebruik. Voor deze (deel)sectoren geldt dan dat het gebruik teruggebracht is naar een niveau dat inherent is aan het houden van dieren. Bij bedrijven met een herhaald antibioticumgebruik boven deze waarde, blijven aanvullende maatregelen nodig. Daar waar het gebruik nog niet uniform is, zal onderzoek naar de factoren die het gebruik beïnvloeden nodig zijn. Dit onderzoek geeft tevens inzicht in vermijdbaar en onvermijdbaar antibioticumgebruik. De resultaten van dit onderzoek zullen mede als onderbouwing dienen voor de wijze waarop de benchmarkwaarden vanaf 2017, maar uiterlijk 2018, worden aangepast.

De SDa streeft een uniform verantwoord gebruik van antibiotica na binnen de context van diergezondheid en dierwelzijn. Zieke dieren moeten behandeld kunnen worden. Het SDa-expertpanel constateert dan ook dat nulgebruik (geen gebruik) van antibiotica op bedrijfsniveau wel voorkomt, maar voor de Nederlandse dierhouderij niet het eindpunt zou moeten zijn. De SDa ondersteunt de oproep van de Raad voor Dieraangelegenheden om tot betrouwbare gegevens over diergezondheid en dierwelzijn in de dierhouderij te komen en deze te monitoren.

Het SDa-bestuur blijft sectoren en overheid adviseren meer gebruik te maken van incentives om dierhouders en dierenartsen met een gebruik van antibiotica boven de streefwaarde te stimuleren het antibioticumgebruik verder terug te dringen en dierhouders en dierenartsen in het streefgebied voor hun inspanningen te belonen.

Binnen Europa kent Nederland een gemiddeld gebruik van antibiotica in de dierhouderij dat, rekening houdend met de omvang en samenstelling van de Nederlandse dierpopulatie, een resultaat is waar alle betrokken partijen trots op mogen zijn. De Nederlandse aanpak heeft de aandacht getrokken van diverse Europese lidstaten en van landen buiten de Europese Unie. Aandacht voor het gebruik van antibiotica in andere landen zal het “level playing field” voor de Nederlandse dierhouderij vergroten.

Generieke doelstellingen voor de Nederlandse dierhouderij als geheel respecteren niet de variatie in gebruik in de diverse diersectoren en de gerealiseerde afname van het gebruik binnen die sectoren. Het sectorspecifiek bijstellen van de benchmarkwaardensystematiek, moet, samen met het voorgestelde beleid en de inspanningen van alle betrokkenen, leiden tot een verantwoord gebruik van antibiotica met het oog op het beperken van resistentieontwikkeling.

Namens het bestuur van de SDa, Autoriteit Diergeneesmiddelen,

Drs. F.J.M. Werner
Voorzitter

Dr. H.M.G. van Beers- Schreurs
Directeur